

Otrdiena, 2017. gada 24. oktobris

P8_TA(2017)0401

Diskusiju dokuments par ES finanšu nākotni**Eiropas Parlamenta 2017. gada 24. oktobra rezolūcija par pārdomu dokumentu par ES finanšu nākotni (2017/2742(RSP))**

(2018/C 346/20)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 311., 312. un 323. pantu,
- ņemot vērā Padomes 2013. gada 2. decembra Regulu (ES, Euratom) Nr. 1311/2013, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 2. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 6. jūlija rezolūciju par gatavošanos DFS 2014.–2020. gadam pārskatīšanai pēc vēlēšanām — Parlamenta ieteikumi pirms Komisijas priekšlikuma izstrādes ⁽³⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 28. jūnija pārdomu dokumentu par ES finanšu nākotni,
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 4. jūlija paziņojumu par pārdomu dokumentu par ES finanšu nākotni,
- ņemot vērā 2017. gada 16. februāra rezolūciju par eurozonas budžeta kapacitāti ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Budžeta komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
- ņemot vērā Reglamenta 123. panta 2. punktu,

1. pauž pārliecību, ka debates par Eiropas Savienības turpmāko finansēšanu nevar notikt, neņemot vērā pieredzi, kas gūta iepriekšējās daudzgadu finanšu shēmās (DFS) un jo īpaši 2014.–2020. gada DFS; norāda uz nopietniem trūkumiem pašreizējā DFS, kas tika īstenota līdz maksimumam nolūkā nodrošināt Savienībai vajadzīgos resursus, lai pārvarētu vairākas nopietnas krīzes un jaunus izaicinājumus un finansētu jaunas politiskās prioritātes; uzsver pārliecību par to, ka pašreizējās DFS zemais līmenis ir izrādījies nepietiekams, lai atbilstu Savienības faktiskajām vajadzībām un politiskajiem mērķiem;

2. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir iesniegusi pārdomu dokumentu par ES finanšu nākotni; norāda, ka Komisija ir izteikusi budžeta izteiksmē piecus scenārijus par turpmāko Eiropas Savienības modeli, kuri izklāstīti 2017. gada marta Baltajā grāmatā par ES finanšu nākotni, vienlaikus pievēršoties vairākām ES budžeta galvenajām raksturīgajām iezīmēm un principiem; atbalsta ierosināto metodoloģiju un atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ka nākamā daudzgadu finanšu shēma ir jābalsta uz skaidru redzējumu par Eiropas prioritātēm; uzskata, ka ar šo dokumentu ir noteikta skaidra diskusiju struktūra un ir sāktas tik ļoti nepieciešamās politiskās debates par ES budžeta orientāciju, mērķi un apmēru, ņemot vērā Savienības galvenos mērķus un nākotnes izaicinājumus; aicina dalībvalstis apspriesties ar pilsoņiem un uzņemties aktīvu un konstruktīvu lomu, nosakot savu redzējumu par turpmāko ES budžetu;

⁽¹⁾ OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.

⁽²⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0309.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2017)0050.

Otrdiena, 2017. gada 24. oktobris

3. tomēr pauž nožēlu par to, ka četri no pieciem iesniegtajiem scenārijiem (“Turpināsim iesākt”, “Samazinām sadarbību”, “Daži sadarbojas vairāk” un “Radikāli pārveidojam”) liecina par to, ka Savienības mērķi faktiski kļūst mazāk ambiciozi, un tie paredz samazināt divas senas ES politikas jomas un Eiropas projekta stūrakmeņus, kas nostiprināti Līgumos — kopējo lauksaimniecības politiku un kohēzijas politiku; uzsver savu ilgstoši ieturēto nostāju, ka papildu politiskās prioritātes būtu jāapvieno ar papildu finanšu līdzekļiem un tās nevar finansēt, atņemot līdzekļus jau esošām ES politikas jomām; uzskata, ka piektais scenārijs (“Daudz vairāk darīt kopā”) ir pozitīvs un konstruktīvs izejas punkts pašreizējām diskusijām par ES finanšu nākotni un līdz ar to Eiropas Savienības nākotnes modelim; mudina Komisiju izstrādāt scenāriju, kurā būtu ņemti vērā Parlamenta ieteikumi, lai reaģētu uz pašreizējiem un nākotnes izaicinājumiem un noteiktu jauno prioritāšu kopumu;

4. atgādina, ka saskaņā ar LESD 311. pantu Savienība pati nodrošina sev līdzekļus, kas vajadzīgi, lai tā sasniegtu savus mērķus; uzskata, ka pašreizējās DFS trūkumi, jauno prioritāšu apmērs, kā arī Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekme — tas viss norāda uz vienu un to pašu secinājumu, proti, nepieciešamību atteikties no izdevumu maksimālā apjoma 1 % apmērā no ES nacionālā kopienākuma (NKI) un tādējādi ievērojami palielināt Savienības budžetu, lai varētu reaģēt uz turpmākajiem izaicinājumiem; šajā sakarā iebilst pret jebkādu ES budžeta apjoma nominālu samazinājumu nākamajā DFS un tādēļ uzskata, ka nākamā DFS būtu jānosaka vismaz 1,23 % apmērā no ES NKI; atbalsta dalībvalstu diskusijas par šo jautājumu;

5. pauž nožēlu par to, ka ES budžets galvenokārt tiek finansēts no dalībvalstu iemaksām, kuru pamatā ir NKI, nevis patiesi pašu resursi, kā paredzēts ES Līgumos; atkārtoti pauž atbalstu ES pašu resursu sistēmas visaptverošai reformai, kuras pamatprincipi būtu vienkāršība, taisnīgums un pārredzamība un kurā tiktu ņemti vērā ieteikumi, ko pieņēmusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos; uzsver, ka jebkurai šādai sistēmai būtu jāietver līdzsvarots jaunu ES pašu resursu klāsts, kas būtu izstrādāts ES politisko mērķu atbalstam un kas būtu pakāpeniski jāievieš, lai nodrošinātu taisnīgākas un stabilākas ES finanses; turklāt uzsver, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības dod iespēju izbeigt visas atlaides; sagaida, ka Komisija iesniegs vērienīgus likumdošanas priekšlikumus šajā sakarā, un uzsver, ka nākamās DFS izdevumi un ieņēmumi gaidāmajās sarunās tiks skatīti kopā;

6. pauž pārliecību, ka jaunu ES pašu resursu ieviešana joprojām ir vienīgā iespēja nākamajā DFS rast atbilstošu finansējumu līdz līmenim, kas atbilst Savienības faktiskajām vajadzībām un politiskajiem mērķiem, ja vien Padome nepiekrīt ievērojami palielināt dalībvalstu iemaksas ES budžetā; tādēļ sagaida, ka Padome ieņems politisku nostāju šajā jautājumā, ņemot vērā, ka vairs nevar paredzēt nevienas ES pašu resursu sistēmas reformas *de facto* bloķēšanu; šajā sakarā atgādina, ka ziņojumu, kuru izstrādājusi Augsta līmeņa grupa pašu resursu jautājumos, visi tās locekļi, tostarp Padomes ieceltie locekļi, pieņēma vienprātīgi;

7. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izstrādāt nākotnes ES budžetu, pamatojoties uz principiem par ES pievienoto vērtību, koncentrēšanos uz sniegumu, pārskatatbildību, lielāku elastīgumu stabilā satvarā un vienkāršākiem noteikumiem, kā izklāstīts pārdomu dokumentā;

8. šajā sakarā uzsver, ka ir svarīgi rūpīgi izvērtēt pašreizējo ES politikas pasākumu, programmu un instrumentu lietderību un efektivitāti; tādēļ ar nepacietību gaida pašlaik notiekošās izdevumu pārskatīšanas rezultātus un cer, ka tie tiks ņemti vērā, izstrādājot DFS laikposmam pēc 2020. gada; jo īpaši uzsver nepieciešamību nodrošināt pieteikumiem pārpludināto DFS programmu panākumu līmeni, no vienas puses, un konstatēt nepilnīga izlietojuma iemeslus, no otras puses; uzskata, ka ir svarīgi panākt sinerģiju starp ES budžetu un dalībvalstu budžetiem un nodrošināt līdzekļus izdevumu līmeņa un snieguma uzraudzībai gan valstu, gan ES līmenī;

9. atzīst, ka būtisks jautājums, kas jārisina, ir Eiropas pievienotās vērtības meklēšana, un piekrīt, ka Savienības budžetam cita starpā vajadzētu darboties kā līdzeklim, ar kuru var sasniegt Līguma mērķus un nodrošināt Eiropas sabiedriskos labumus; tomēr norāda uz Eiropas pievienotās vērtības jēdziena daudzveidīgumu un tā dažādām interpretācijām un brīdina nemēģināt izmantot tās definīciju, lai apšaubītu ES politikas pasākumu un programmu lietderīgumu, pamatojoties uz tīri kvantitatīviem vai īstermiņa ekonomiskiem apsvērumiem; uzskata, ka ir nepārprotama pievienotā vērtība, ja rīcība Eiropas līmenī;

Otrdiena, 2017. gada 24. oktobris

- ir plašāka nekā iespējami valsts, reģionālā vai vietējā līmeņa centieni (plašāka ietekme),
- stimulē rīcību valsts, reģionālā vai vietējā līmenī sasniegt ES Līguma mērķus, kas citādi netiktu realizēti,
- atbalsta pasākumus, kurus var finansēt, tikai apvienojot resursus ES līmenī, ņemot vērā to ļoti augstās finansēšanas prasības, vai
- palīdz izveidot un atbalstīt mieru un stabilitāti ES kaimiņvalstīs un citur;

mudina Komisiju turpināt izstrādāt Eiropas pievienotās vērtības koncepciju, vienlaikus ņemot vērā teritoriālās īpatnības; aicina Komisiju ierosināt šim nolūkam piemērotus snieguma rādītājus;

10. uzskata, ka nākamās DFS struktūrai vajadzētu padarīt ES budžetu vieglāk lasāmu un saprotamu ES pilsoņiem un ļaut skaidrāk parādīt visas ES izdevumu jomas; atgādina, ka vienlaikus jāveicina gan plānošanas nepārtrauktība, gan elastīgums kategoriju ietvaros; uzskata, ka kopējai DFS struktūrai būtu jāatspoguļo politiskās debates par ES izdevumu galvenajiem pilāriem un orientāciju, tostarp ilgtspējīgu attīstību, izaugsmi un inovāciju, klimata pārmaiņām, solidaritāti, drošību un aizsardzību; tādēļ pauž pārliecību, ka ir jākorrigē pašreizējās DFS izdevumu kategorijas;

11. uzskata, ka ES budžetam ir jābūt pārredzamam un demokrātiskam; atgādina, ka tas stingri atbalsta ES budžeta vienotības jēdzienu, un apšaubā nepieciešamību izveidot papildu instrumentus ārpus DFS un tā pievienoto vērtību; atkārtoti savu jau sen ieņemto nostāju, ka Eiropas Attīstības fonds kopā ar citiem instrumentiem ārpus DFS būtu jāiekļauj Savienības budžetā; uzsver, ka šādas iekļaušanas rezultātā būtu jāpanāk šo instrumentu attiecīgā finansējuma apjoma pievienošana papildus DFS maksimālajam apjomam, lai neapdraudētu citu ES politikas pasākumu un programmu finansējumu;

12. norāda, ka pēc tam, kad bija izsmeltas visas pieejamās rezerves, budžeta lēmēj institūcija apstiprināja DFS regulā iekļauto elastīguma noteikumu un īpašo instrumentu ievērojamu izmantošanu, lai nodrošinātu papildu apropriācijas, kas vajadzīgas reaģēšanai uz krīzēm vai jaunu politisko prioritāšu finansēšanai pašreizējās DFS ietvaros; uzsver, ka DFS vidusposma pārskatīšanā tika novērsti vairāki šķēršļi DFS elastīguma mehānismiem, lai panāktu lielāku elastīgumu pašreizējā finanšu shēmā;

13. šajā sakarā uzsver, ka nākamajā DFS būtu tieši jānodrošina atbilstoša līmeņa elastīgums, lai Savienība varētu reaģēt uz neparedzētiem apstākļiem un finansēt savas mainīgās politiskās prioritātes; tādēļ uzskata, ka DFS elastīguma noteikumos būtu jāatļauj visas nepieciešamās līdzekļu rezerves, kā arī atceltās apropriācijas bez ierobežojumiem pārnest uz nākamajiem finanšu gadiem un budžeta lēmēj institūcijai tos izmantot jebkādā nolūkā, ko tā uzskata par nepieciešamu saistībā ar ikgadējo budžeta procedūru; turklāt aicina ievērojami palielināt līdzekļus DFS īpašajiem instrumentiem, kas būtu jārēķina papildus DFS maksimālajiem apjomiem saistībā un maksājumiem, kā arī izveidot atsevišķu krīzes rezervi, kura ļautu ārkārtas situācijā nekavējoties mobilizēt resursus;

14. atbalsta reālu un taustāmu īstenošanas noteikumu vienkāršošanu saņēmējiem un administratīvā sloga samazināšanu; mudina Komisiju šajā sakarā konstatēt un novērst pārklāšanos starp ES budžeta instrumentiem, kuriem ir līdzīgi mērķi un kuri ir domāti līdzīgiem darbības veidiem; tomēr uzskata, ka šādi vienkāršošanai nevajadzētu izraisīt dotāciju aizstāšanu ar finanšu instrumentiem un tā nedrīkst radīt ES programmu un politikas pasākumu sadalījumu pa nozarēm, bet būtu jānodrošina transversāla pieeja, kuras pamatā ir papildināmība; prasa veikt tālejošu noteikumu saskaņošanu ar mērķi izveidot vienotu noteikumu kopumu visiem ES instrumentiem;

15. atzīst finanšu instrumentu potenciālu, jo tie var kļūt vēl vienu finansējuma veidu papildus subsidijām un dotācijām; tomēr brīdina, ka tie nav piemēroti visa veida darbībām un visām politikas jomām, jo ne visas politikas jomas ir pilnībā tirgus virzītas; aicina Komisiju vienkāršot noteikumus par finanšu instrumentu izmantošanu un sekmēt iespēju apvienot dažādus ES resursus atbilstīgi saskaņotiem noteikumiem, radot sinerģiju un izvairoties no konkurences starp dažādiem

Otrdiena, 2017. gada 24. oktobris

finansējuma veidiem; pauž bažas par iespēju, ka vienā fondā varētu integrēt ES līmeņa finanšu instrumentus un arī nodrošināt aizdevumus, garantijas un riska dalīšanas instrumentus dažādās politikas sadaļās, kā izklāstīts pārdomu dokumentā šajā sakarā, un rūpīgi izskatīs šo priekšlikumu;

16. atkārtoti pauž nostāju, ka DFS darbības ilgums būtu jāsaskaņo ar Parlamenta un Komisijas politisko ciklu un tam būtu jānodrošina ilgtermiņa plānošana; šajā sakarā uzsver, ka DFS ilgumā būtu pilnībā jāņem vērā vajadzība pēc prognozējamības ilgākā termiņā saistībā ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESIF) programmām, kuras īsteno saskaņā ar dalīto vadību un kuras nevar darboties bez stabilitātes vismaz septiņu gadu saistībās; tādēļ ierosina, ka nākamā DFS būtu jāpieņem uz 5+5 gadu periodu ar obligātu vidusposma pārskatīšanu;

17. pieņem zināšanai, ka Komisijas priekšsēdētājs savā uzrunā par stāvokli Savienībā paziņoja par gaidāmo priekšlikumu īpaši eurozonas budžeta pozīcijai; aicina Komisiju nākt klajā ar papildu un detalizētāku informāciju šajā sakarā; atgādina, ka Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūcijā tiek prasīta īpaša eurozonas budžeta kapacitāte, kurai vajadzētu būt daļai no ES budžeta papildus DFS pašreiz noteiktajiem maksimālajiem apjomiem un kura būtu jāfinansē eurozonas un citiem iesaistītajiem dalībniekiem, izmantojot ieņēmumu avotu, par ko savukārt būtu jāpanāk vienošanās starp iesaistītajām dalībvalstīm un kas būtu jāuzskata par piešķirtajiem ieņēmumiem un garantijām;

18. sagaida, ka Komisija priekšlikumus gan par nākamo DFS, gan pašu resursiem iesniegs līdz 2018. gada maijam; apliecina nodomu laicīgi iesniegt savu nostāju par visiem saistītajiem aspektiem un sagaida, ka gaidāmajos Komisijas priekšlikumos Parlamenta viedoklis tiks pilnībā iekļauts;

19. pauž gatavību sākt strukturētu dialogu ar Komisiju un Padomi, lai panāktu galīgo vienošanos par nākamo DFS līdz pašreizējā Parlamenta sasaukuma beigām; pauž pārliecību, ka DFS regulas drīza pieņemšana ļaus savukārt laicīgi pieņemt visus nozaru tiesību aktus, lai nākamā perioda sākumā jaunās programmas būtu jau izveidotas; uzsver negatīvo ietekmi, ko varētu radīt novēlota programmu uzsākšana saskaņā ar pašreizējo DFS; mudina Eiropadomi šajā sakarā izmantot LESD 312. panta 2. punktā paredzēto pārejas klauzulu, kas ļauj Padomei par DFS balsot ar kvalificētu balsu vairākumu;

20. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai un citām attiecīgajām iestādēm un struktūrām, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.
